

Oproep auteurs Sozio-special

Kindermishandeling, huiselijk geweld en kindveiligheid

Wat merkt een kind morgen van wat wij vandaag besluiten, organiseren en nalaten?

In aanloop naar het Landelijk Congres Kindermishandeling op 13 april 2027 verschijnt een bijzondere Sozio-special over kindermishandeling, huiselijk geweld en kindveiligheid. De special vormt een inhoudelijke opmaat naar het congres en biedt ruimte aan bestuurders, beleidsmakers, uitvoerende professionals, onderzoekers, juristen en mensen met ervaringskennis.

De thematiek sluit aan bij het congres, zonder de vragen en het debat van de plenaire inleidingen en workshops vooraf in te vullen. De special wil kennis bijeenbrengen, verschillende perspectieven zichtbaar maken, vanzelfsprekendheden ter discussie stellen en dilemma's aanscherpen. Het congres kan daarop voortbouwen en de consequenties daarvan bespreken.

We weten steeds beter wat nodig is om kinderen duurzaam veilig te laten opgroeien. Er is veel ontwikkeld: kennis, richtlijnen, handelingskaders, samenwerkingsverbanden en bestuurlijke afspraken. Toch ervaren kinderen en gezinnen nog te vaak dat hulp, bescherming en verantwoordelijkheid onvoldoende samenkomen. Professionals weten dikwijls wat nodig is, maar missen tijd, mandaat, expertise, continuïteit of bestuurlijke ruimte om daarnaar te handelen.

Daarover gaat deze special. Niet opnieuw over de vraag welk volgend model of welke nieuwe organisatievorm nodig is, maar over de vraag wat er staat tussen wat we weten, wat we moeten borgen en wat kinderen daarvan merken. De special wil daarbij vooral verdiepen, verschillende perspectieven zichtbaar maken en vragen aanscherpen die op en rond het congres verder kunnen worden verkend.

De centrale toetsvraag luidt:

Wat merkt een kind morgen van wat wij vandaag besluiten, organiseren en nalaten?

Wij zoeken geen herhaling van bekende standpunten en ook geen verzameling losse succesverhalen. We zoeken bijdragen die de werkelijkheid van kindermishandeling en huiselijk geweld onder ogen zien, bestaande kennis en werkwijzen kritisch onderzoeken, dilemma's zichtbaar maken en nieuwe vragen oproepen voor praktijk, bestuur, beleid en recht.

Kindveiligheid is daarbij geen verzachtende term. Zij is de maatstaf: lukt het om geweld en schadelijke patronen te doorbreken, nieuwe schade te voorkomen en duurzame veiligheid voor kinderen en gezinsleden te realiseren?

Voor wie?

Wij nodigen onder meer uit:

- Professionals uit Veilig Thuis, jeugdbescherming, jeugdhulp, wijkteams, jeugdgezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, politie, justitie, vrouwenopvang, volwassenen-GGZ, verslavingszorg, forensische zorg en sociaal werk.
- Bestuurders, toezichthouders, beleidsmakers en opdrachtgevers bij gemeenten, regio's, Rijk en uitvoeringsorganisaties.
- Onderzoekers, juristen, opleiders en ontwikkelaars van kennis, richtlijnen en handelingskaders.
- Kinderartsen, forensisch artsen, gedragswetenschappers en andere deskundigen die bijdragen aan het herkennen, duiden en beoordelen van mogelijke onveiligheid.
- Mensen met ervaringskennis, ouders, jongeren en andere betrokkenen die vanuit hun ervaring een bijdrage willen leveren aan een zorgvuldiger, menselijker en effectiever stelsel.

Een bijdrage kan beschouwend, kritisch, onderzoekend of praktijkgericht zijn. Een goede bijdrage verbindt bij voorkeur analyse aan een concrete vraag, observatie, dilemma of handelingsperspectief.

De opbouw van de special

De special volgt een inhoudelijke beweging: van de werkelijkheid van geweld en onveiligheid, via wat we uit onderzoek, praktijk en de geschiedenis van de aanpak inmiddels weten, naar de vraag waar kennis, praktijk en organisatie elkaar raken of juist uit elkaar lopen. De bijdragen hoeven daarbij niet één op één samen te vallen met de inleidingen of workshops van het congres.

1. De werkelijkheid: kindermishandeling, huiselijk geweld en langdurige onveiligheid

We beginnen bij de werkelijkheid van kinderen en gezinnen. Wat zien professionals, kinderen, ouders en naasten in de dagelijkse praktijk? Welke vormen van geweld, verwaarlozing, misbruik, coercive control en afhankelijkheid blijven buiten beeld of worden onvoldoende begrepen? En wat betekent het voor een kind als hulp en bescherming niet tijdig, niet passend of niet langdurig genoeg zijn?

Mogelijke invalshoeken

- De stem, positie en rechtsbescherming van kinderen.
- Kinderen die door leeftijd, angst, loyaliteit, afhankelijkheid, een beperking of andere omstandigheden niet kunnen, durven of willen spreken: hoe worden ook zij gezien en beschermd?
- De betekenis van observatie, feitenonderzoek en medische, gedragskundige en forensische expertise bij het herkennen en beoordelen van mogelijke onveiligheid.

- Psychische mishandeling, verwaarlozing, seksueel misbruik en geweld in afhankelijkheidsrelaties.
- Huiselijk geweld, coercive control, femicide en de gevolgen voor kinderen.
- De samenhang tussen kindveiligheid, veiligheid van volwassenen en het functioneren van het gezin.
- Casuïstiek die laat zien wat kinderen en gezinnen merken van versnippering, wachten of wisselende professionals.
- Wat ervaringskennis zichtbaar maakt dat beleid en uitvoering te vaak missen.
- Wat de geschiedenis van de aanpak zichtbaar maakt: wat is werkelijk veranderd en welke problemen, dilemma's en patronen keren ondanks opeenvolgende hervormingen terug?

2. Wat weten we inmiddels – en wat vraagt dat van professioneel handelen?

Er is veel kennis beschikbaar over duurzame veiligheid, gezamenlijke analyse, werken met veiligheidsdoelen, trauma, ontwikkeling, relaties en herstel. Maar kennis en richtlijnen leiden niet vanzelf tot beter handelen of aantoonbare veiligheid. Dit deel verkent wat we weten, wat professioneel handelen in complexe veiligheidsvraagstukken vraagt en hoe we onderscheid kunnen maken tussen signaleren, handelen en daadwerkelijk resultaat voor het kind.

Mogelijke invalshoeken:

- Gezamenlijke analyse van geweld, verwaarlozing en misbruik: wat is nodig voor een gedeeld veiligheidsbeeld?
- Professionele ruimte, vakmanschap en het spanningsveld tussen richtlijnen, protocollen en maatwerk.
- Feiten, duiding, onzekerheid en besluitvorming: hoe voorkom je schijnzekerheid én willekeur?
- Gendersensitief werken, aandacht voor plegers, beschermende factoren en afhankelijkheidsrelaties.
- Het verbinden van jeugd-, volwassenen- en veiligheidsdomeinen.
- Wat professionals nodig hebben om kritisch te kunnen denken, tegenspraak te organiseren en te handelen wanneer dat nodig is.
- Wanneer mogen we zeggen dat een aanpak werkt: wanneer het proces zorgvuldig is uitgevoerd, of wanneer onveiligheid aantoonbaar is gestopt, ontwikkeling kan herstellen en herhaling zoveel mogelijk wordt voorkomen?

3. Waarom lukt het zo vaak niet om te doen wat nodig is?

Dit deel gaat over de kloof tussen inhoudelijke kennis en dagelijkse praktijk. Waarom vallen verantwoordelijkheden uiteen? Waarom worden gezinnen van organisatie naar organisatie verwezen? Waarom blijven kinderen soms onveilig terwijl iedereen afzonderlijk zijn taak uitvoert?

Mogelijke invalshoeken:

- Fragmentatie tussen wetten, domeinen, financieringsstromen en organisaties.
- Werkdruk, personeelsverloop, wachtlijsten en verlies van continuïteit.
- Het estafettemodel: wanneer samenwerking leidt tot afschuiven in plaats van eigenaarschap.
- Papieren veiligheid: wanneer proceskwaliteit niet samenvalt met werkelijke veiligheid.
- Wat ernstige incidenten, calamiteiten en inspectieonderzoeken ons wel en niet leren.
- Preventie en vroegtijdige ondersteuning: wat weten we over eerder handelen en waarom blijft structureel investeren daarin in de praktijk lastig?
- De rol van toezicht, registratie, verantwoording en risicosturing.

4. Bestuurlijke verantwoordelijkheid: mandaat, middelen en aanspreekbaarheid

Duurzame veiligheid vraagt meer dan goede professionals. Bestuurders, gemeenten, Rijk, opdrachtgevers en organisaties moeten de voorwaarden creëren waaronder gezamenlijk handelen mogelijk is. Dit deel onderzoekt wie waarvoor verantwoordelijk is en waarop partijen aanspreekbaar moeten zijn.

Mogelijke invalshoeken:

- Wie blijft verantwoordelijk totdat veiligheid daadwerkelijk duurzaam is hersteld?
- Opdrachtgeverschap, mandaat en doorzettingsmacht in complexe veiligheidsvraagstukken.
- De invloed van financiering en schotten op samenwerking en continuïteit.
- Wat lokale teams, Veilig Thuis, jeugdbescherming en regionale veiligheidsteams van elkaar nodig hebben.
- Rechtsbescherming vanuit het perspectief van het kind: hoe verhouden hoorrecht, veiligheid, gezondheid, informatiepositie en bescherming zich tot elkaar, en hoe beschermen we kinderen, ouders en professionals tegen willekeur, vertraging en onzorgvuldige besluitvorming?
- De veranderstrategie kind- en gezinsbescherming als kans, risico en proef op de som: wat is nodig om bestaande ambities in de praktijk waar te maken?

5. Leren van andere benaderingen – zonder blauwdrukdenken

Internationale en Nederlandse voorbeelden kunnen helpen zichtbaar te maken welke principes, voorzieningen en randvoorwaarden elders anders zijn georganiseerd. Niet om in de special al te bepalen welk model Nederland zou moeten kiezen, maar om de eigen aanpak te bevragen vanuit expertise, kindgerichtheid, samenwerking, rechtsbescherming en continuïteit.

Mogelijke invalshoeken:

- Barnahus, safeguarding en Family Justice Center: welke principes zijn overdraagbaar en welke niet?
- Filomena en andere multidisciplinaire initiatieven: wanneer versterken zij het stelsel en wanneer voegen zij vooral een nieuwe schakel toe?
- De kwetsbaarheid van persoonsafhankelijke initiatieven en de noodzaak van duurzame borging.
- Regionale of lokale praktijkvoorbeelden waarin gezamenlijke verantwoordelijkheid aantoonbaar beter wordt georganiseerd.
- Wat andere landen of sectoren leren over doorzettingsmacht, continuïteit en leren van fouten.

6. Vragen voor het vervolg: wat vraagt nadere bespreking?

De special sluit af met bijdragen die zichtbaar maken welke vragen na de analyse openblijven en welke dilemma's verdere bespreking verdienen. Niet om de keuzes van het congres al voor te sorteren, maar om het debat te voeden met scherpe vragen, verschillende perspectieven en mogelijke spanningen.

Mogelijke invalshoeken:

- Welke bestuurlijke vragen verdienen nadere bespreking als het gaat om verantwoordelijkheid, mandaat en aanspreekbaarheid?
- Welke professionele dilemma's vragen om verdere verdieping als veiligheid en continuïteit onder druk staan?
- Welke juridische, financiële of organisatorische mechanismen verdienen nader onderzoek omdat zij veiligheid kunnen ondersteunen of belemmeren?
- Welke perspectieven van kinderen en gezinnen moeten in het verdere debat nadrukkelijker worden betrokken, zonder verantwoordelijkheid bij hen neer te leggen?

- Welke vragen zou het congres vanuit de special verder moeten onderzoeken, zonder de antwoorden vooraf vast te leggen?

Vaste vragen voor auteurs

Wij vragen auteurs om, waar passend, vanuit hun eigen expertise en perspectief aandacht te besteden aan enkele van de volgende vragen:

- Wat weten we vanuit onderzoek, praktijk, recht, bestuur of ervaringskennis over dit vraagstuk?
- Wat zien we daarvan terug in de praktijk en waar ontstaan verschillen, dilemma's of blinde vlekken?
- Welke vragen roept dit op voor professioneel handelen, organisatie, bestuur, recht of financiering?
- Wat ontbreekt of schuurt nog in onze kennis, analyse, kaders of werkwijzen?

Sluit bij voorkeur af met een scherpe vraag, observatie of dilemma dat het verdere gesprek over kindveiligheid kan voeden.

Richtlijnen voor auteurs

- Lengte: hoofdartikel 1.500–2.000 woorden; kort praktijk- of opiniestuk 800–1.000 woorden.
- Opbouw: titel, naam auteur, functie/organisatie, korte intro van maximaal 50 woorden, hoofdtekst en een heldere slotpassage.
- Schrijfstijl: toegankelijk, scherp en zorgvuldig; begrijpelijk voor professionals, bestuurders en beleidsmakers uit verschillende domeinen.
- Onderbouwing: gebruik waar relevant bronnen, praktijkervaringen, onderzoek, juridische duiding of concrete casuïstiek. Anonimiseer herkenbare casuïstiek zorgvuldig.
- Beeldmateriaal: stuur relevante foto's, illustraties, schema's of suggesties voor een beeld mee, voor zover rechten dit toelaten.
- Aanlevering: per e-mail als Word-bestand, zonder uitgebreide vormgeving.
- Deadline: 15 december 2026.

Selectie en redactie

De redactie streeft naar een pluriforme special met verschillende posities, disciplines en ervaringen. Inzending betekent niet automatisch plaatsing. Auteurs ontvangen, waar nodig, redactionele suggesties om bijdragen te laten aansluiten bij de opbouw, lengte en doelgroep van de special.

Tenslotte

De Sozio-special is de inhoudelijke opmaat naar het congres, maar staat ook op zichzelf. Wij nodigen u uit om een bijdrage te leveren die niet alleen benoemt wat er misgaat, maar kennis verdiept,

perspectieven naast elkaar zet en vragen zichtbaar maakt die helpen te begrijpen wat kinderen nodig hebben om veilig op te groeien.

De special sluit daarmee aan bij de thematiek van het congres, zonder de inleiders, workshopleiders en deelnemers de ruimte voor hun eigen analyse en debat te ontnemen.

Wat merkt een kind morgen van wat wij vandaag besluiten, organiseren en nalaten?

Nadere informatie

Nadere informatie kunt u krijgen via

- Rudy Bonnet rcbonnet@gmail.com
- Peter Paul Doodkorte info@doodkorte.nl
- Sander van Arum sandervanarum@civildcare.nl